
Rickul/Nuckö Hembygdsförenings Medlemsblad

Nr 1 Mars 2017 Årgång 25

Väderkvarnarna spelade en viktig roll i Estlands svenskbygder.

Rickul/Nuckö Hembygdsförening

Adress Rickul/Nuckö Hembygdsförening
c/o Svea Johansson, Sundsvik 32,
155 91 NYKVARN

Organisationsnummer 802016-5232

PlusGiro 55 68 81 - 1

E-post info@rnhf.se

Hemsida www.rnhf.se

Uppgifter för medlemsinloggning:

Användarnamn: **medlem**

Lösenord: **rnhf2008**

Föreningen finns även på Facebook

Ansvarig utgivare Ingegerd Lindström

Redaktör Hans Ekman e-post haek@telia.com

Redaktionsråd Martin Wiberg, Göte Brunberg
och Ingegerd Lindström

Tryckt av Ineko AB, Stockholm

Medlemsavgift 200:-, ungdomsmedlem (t.o.m.
25 år) 50:-

Annonspriser 1/1 sida 1200:-, 1/2 sida 700:-,
1/4 sida 500:-, 1/8 sida 250:-

Nästa manusstopp den 15 maj 2017

Styrelse

Ordförande

Ingegerd Lindström (Höbring), Levins gränd 3,
644 32 TORSHÄLLA, tfn 070-735 53 12,
e-post kokkas@telia.com

Sekreterare

Svea Johansson (Ölbäck), Sundsvik 32,
155 91 NYKVARN, tfn 08-552 463 91,
e-post to.svea.j@gmail.com

Kassör

Ingemar Uussaar (Ölbäck), Åkervägen 6,
194 47 UPPLANDS VÄSBY, tfn 08-590 887 27,
e-post ingemaruussaar@outlook.com

Ordinarie ledamöter

Martin Wiberg (Paj), Staffan Stallares väg 9,
125 35 ÄLV SJÖ, tfn 073-840 70 99,
e-post wiberg.martin@gmail.com

Raul Targamaa (Naiva), Lindsbergsvägen 26,
153 94 HÖLÖ, tfn 08-551 592 15,
e-post raul.targamaa@gmail.com

Gunvor Strömbom (Ölbäck), Svinkeln,
155 91 NYKVARN, tfn 08-552 451 45,
e-post gunvoris@hotmail.com

Ove Grönvall (Ölbäck), Flädervägen 41,
194 64 UPPLANDS VÄSBY, tfn 070-743 36 81,
e-post ovegronvall@hotmail.com

Suppleanter

Lis Callenmark (Ölbäck/Spithamn) Terrängvägen 89,
129 48 HÄGERSTEN, tfn 08-88 90 95,
e-post lis.callenmark@hotmail.com

Inger Söderlund (Höbring) Kadettgatan 5, 1 tr,
113 33 STOCKHOLM, tfn 070-689 58 84,
e-post inger.soderlund1@gmail.com

Föreningens ändamål

(citat ur stadgarna paragraf 2)

”Rickul/Nuckö Hembygdsförening är en kultur-
förening för dem som har sina rötter i Rickul/
Nucköområdet i Estland, eller av andra orsaker
känner ett intresse för området och dess historia.

Föreningen skall

- värna om och levandegöra det estlands-
svenska kulturarvet från Estland och Sverige,
både i bevarandet av historien, i nuet och i
framtiden;
- vara kontaktorgan för Rickul/Nucköborna i
Sverige, samt informationsorgan i Sverige
och Estland;
- överföra till våra yngre de traditioner vi själva
mottagit och bevarat, samt idka annan här-
med förenlig verksamhet.”

Innehåll

Ordföranden har ordet	3
Nyheter från Läänemaa och Nuckö	4
Inbetalning av markskatten	5
Nyheter från Estland	6
Inbetalning av medlemsavgiften	6
Någonstans att bo i Nuckö	7
Valet till kyrkofullmäktige	7
Vinterträffen	8
Ny sopstation i Nuckö	9
Väderkvarnar	10-11
DNA-analys av estlandssvenskar	12
Medlemsrabatter 2017	12
En ny bok	13
Västra Kustens Skogsägare	14
Rosleps kapell	15

Ordföranden har ordet

Ingegerd Lindström

Kära medlemmar! Så har ännu ett år gått. Tiden rinner iväg så snabbt att man knappt hinner med. Förra året var liksom tidigare år fyllt av aktiviteter i Estland. Vår Hemvändarvecka samlade ett stort antal människor, både stora och små.

Det är så roligt att se att alla generationer är representerade på strandfesten och det ger ett hopp om att föreningen fortsätter även efter att vi gamlingar inte orkar vara med längre.

Just den frågan, att aktivera fler i föreningens arbete, har vi fått en motion om till årets årsmöte. Motionären anser, bland annat, att vi mer aktivt ska försöka få med fler av våra medlemmar i olika arbetsgrupper. Och den strävan kan inte styrelsen mer än säga ja till. Det är en fråga som alltid sysselsätter oss; hur ska vi få fler medlemmar att vara aktiva i föreningen?

En förening lever endast av medlemmar som aktivt vill delta i dess verksamhet. Om det bara är ett fåtal personer som engagerar sig kommer föreningen att dö ut så småningom. Ingen orkar i längden driva en förening utan stöd från många andra medlemmar. Dessutom så är det ju så att ju fler som kan ta på sig mindre uppdrag, ju mer sprider vi arbetet mellan medlemmarna och desto lättare blir arbetet och fler hinner och orkar engagera sig.

Jag är medveten om att den yngre generationen, som är mitt upppe i sin yrkeskarriär och har barn, har fullt upp ändå. Men att ingå i en arbetsgrupp där arbetsuppgifterna delas av fler kanske inte är så betungande. Vi behöver få in lite yngre som deltar i arbetsgrupper och styrelse för att få lite mer ungdomligt tänk, när vi ordnar aktiviteter för medlemmarna. De enda gångerna vi har yngre generationer med oss är på strandfesten i Estland på sommaren. Vi vill ha fler av den yngre generationen med oss

även på andra aktiviteter. Men trenden är att det endast är den trogna gamla stammen av medlemmar som kommer på våra andra möten.

Det är absolut inte något fel i det, men vi skulle önska att vi kunde fånga intresset hos yngre medlemmar också.

Om du kan tänka dig att lägga lite tid på föreningen i någon arbetsgrupp så hör av dig! Vi vore väldigt tacksamma för det. Det är roligt att arbeta tillsammans för ett gemensamt mål!

Vinterfesten

En lördag i februari samlades cirka 40 personer för att äta soppa och se filmen "Fäktaren". Det var en mycket intressant film som jag verkligen önskar att just den yngre generationen hade varit med och sett. Som ni kan läsa i artikeln på sidan 8 handlar den om Estland under ockupationen. Den historien borde alla lära sig! Jag hoppas verkligen den inte upprepar sig, men de som har förfäder som levde i Rickul/Nuckö före den tiden borde verkligen se filmen för att få en uppfattning om varför svenskarna flydde 1943-1944. Om den kommer att visas igen så ta chansen!

Föreningen ger nu ut en ny bok, "Ricku/Nuckö-området under sovjetiskt styre 1944-1991" och den visar just på hur livet var under den tiden. En mycket intressant bok som verkligen är värd att läsas!

Kulturbärare 2017

Om ni har några förslag på vem som skall nomineras från vår förening till Årets Kulturbärare 2017 så kom gärna med förslag till styrelsen. Eller så kan ni meddela Kulturförvaltningen direkt på deras mejl info@eestirootslane.ee. Det går bra att skriva på svenska och nomineringen skall vara inne senast den 1 maj 2017.

Den som skall nomineras skall ha gjort något bra för estlandssvenskarnas kultur eller minne. År 2016 fick

Göte Brunberg Hans Pöhls medalj för sina insatser och vi har säkert fler i vår förening som kan vara värda lite uppmärksamhet för det de gjort för estlandssvenskarna.

Lokalen på Roslagsgatan

Som vi informerat om tidigare så har hyresvärden till lokalen på Roslagsgatan i Stockholm aviserat en kraftig hyreshöjning till hösten. Dessutom har SOV blivit uppsagd från lokalen nu, så den sista november i år löper hyreskontraktet ut.

Det innebär också att vårt arkiv blir hemlöst i höst och för närvarande finns inget förslag på ny lokal. Ett alternativ är att SOV stannar på Roslagsgatan med en mindre yta. Ågarna till lokalen vill ha 50 kvm av ytan för egen del. Ett annat alternativ är att de kan få en lokal i Estniska Huset. Men den ligger på 5:e våningen och är mycket liten, dessutom dröjer det då Estniska Huset bygger om. SOV arbetar med frågan om ny lokal men just nu finns inget klart. Vi återkommer med information senare.

Kulturförvaltningen 10 år

I år är det 10 år sedan Estlandssvenskarnas Kulturförvaltning startade. Efter ett idogt arbete av Uile Kärk-Remes, på uppdrag av SOV Estland, fick svenskarna i Estland kulturautonomi och egen förvaltning. Under de här 10 åren har Kulturförvaltningen fört ut estlandssvenskarnas kultur och historia till allmänheten i Estland och deltagit i många olika sammanhang. Ett viktigt arbete!

Det kommer förmodligen att bli lite firande på årets Svenskdag som blir den 15 juli i Padise.

Årsmöte

Till sist vill jag önska alla medlemmar välkomna till vårt årsmöte den 22 april! Jag hoppas så många som möjligt kommer för att delta i mötet!

Jag önskar er alla en skön vår och ser fram mot att träffa er på årsmötet och i sommar i Estland!

Nyheter från Läänemaa och Nuckö kommun

Göte Brunberg

Förvaltningsreformen

I den stora reformen av den lokala förvaltningen i Estland ingår att städer och kommuner skall slås ihop till större enheter med minst 5 000 invånare. Detta skall i första hand ske på frivillig väg genom att grannkommuner och -städer före den 1 januari 2017 har slutit avtal om samgående. I annat fall kommer regeringen att besluta i frågan. Reformen skall vara genomförd före lokalvalen i oktober 2017.

Vid Nuckö kommunfullmäktiges möte den 21 december 2016 fattades det slutgiltiga beslutet om samgående med nuvarande Lääne-Nigula kommun enligt den överenskommelse som hade förhandlats fram mellan kommunerna. I överenskommelsen ingår bland annat att Nuckö skall bli delkommun i den planerade storkommunen Lääne-Nigula.

Av de åtta närvarande kommunfullmäktigeledamöterna röstade sex för att godkänna avtalet och två, Endel Pelapson och Margus Kask, röstade emot.

Av de nuvarande kommunerna i Läänemaa har Lihula och Hanila

beslutat att gå ihop med grannkommunerna Koonga och Varbla i Pärnumaa län. Trots protester från Läänemaas landshövding Neeme Suur har regeringen bestämt att den nya kommunen, Lääneranna, skall tillhöra Pärnumaa. Därmed kommer det endast att finnas tre lokala förvaltningar i Läänemaa: Hapsals stad, Lääne-Nigula kommun och Ormsö kommun (de officiella namnen och antalet invånare framgår av figuren nedan). Ormsö förblir, med anledning av det geografiska läget, fortsatt en egen kommun. Detta gäller även för öarna Muhu och Kihnu, men inte för Runö som planeras gå in i Saaremaa kommun på Ösel.

Vägförbindelse mellan Nuckö och Uuemõisa?

Redan på 1930-talet fanns det planer på en vägförbindelse över Sutlepviken mellan Nucköhalvön och fastlandet, men andra världskriget kom emellan. Tanken återuppväcktes för ett femtontal år sedan, och fanns med i Nuckö kommuns framtidsplanering, men man kom inte längre än så.

Nu har länsmyndigheten i Läänemaa och Nuckö och Ridala kom-

muner slutit ett avtal om att undersöka möjligheten av en kombinerad vägbank- och broförbindelse mellan Skåtånäs och Uuemõisa. Man skall studera olika alternativ, med utgångspunkt från en geologisk undersökning som har gjorts av Tartu universitet, och göra en uppskattning av byggkostnaden.

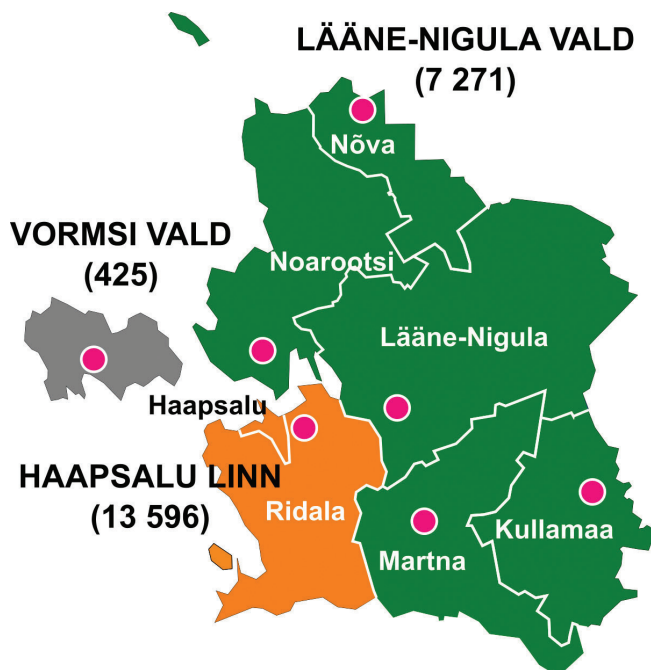
Undersökningen utförs av firman Skepast&Puhkim OÜ och skall vara klar i april 2017.

Befolkningsutvecklingen

Trenden med en ständigt minskande befolkning i Läänemaa fortsatte även under 2016. Invånarantalet gick ned med 262 personer, eller 1,0 procent. Det är ändå en förbättring jämfört med 2015, då minskningen var 302 personer eller 1,2 procent.

I tre kommuner, Ridala, Ormsö och Nuckö ökade befolkningen, i Nuckö med hela 24 personer.

Tabellen visar invånarantalet per by i Nuckö den 1 januari 2016 och 2017 och förändringen under 2016.

De nya lokalförvaltningarna i Läänemaa.

By	2016	2017	+/-
Bergsby	14	12	-2
Birkas	200	195	-5
Derhamn	23	24	+1
Dirslätt	22	21	-1
Enby	26	27	+1
Gambyn	10	16	+6
Gutanäs	15	17	+2
Harga	40	44	+4
Hosby	21	21	0
Höbring	11	8	-3
Klottorp	16	16	0
Lyckholm	21	20	-1
Odenholm	5	5	0
Pasklep	104	101	-3
Persåker	27	29	+2
Rickul	14	17	+3
Roslep	24	24	0
Skåtånäs	27	28	+1
Spithamn	18	18	0
Sutlep	111	115	+4
Tällnäs	8	12	+4
Ölbäck	32	35	+3
Österby	48	55	+7
Utan by	3	3	0
Totalt	840	863	+23

Inbetalning av markskatten

Markskattebeskedet, *Maksuteade*, för år 2017 har nu sänts ut från skattemyndigheten Maksu- ja Tolliamet.

Hur mycket markskatt som totalt skall betalas under året står på markskattebeskedet i den första inramade rutan under rubriken *Kokku*. Eftersom markvärderingen och skattesatserna är oförändrade skall beloppet vara detsamma som 2016.

Det finns två betalningstillfällen, den 31 mars och den 3 oktober. Om skattebeloppet är 64 euro eller mindre skall hela beloppet betalas före den 31 mars.

Inbetalning skall ske till ett av de bankkonton som står i nästa ruta (raden som börjar med *Maks tasutakse* ...). Du måste ange det nummer, *viitenumber*, som står på raden under bankkontona. Det numret är unikt för varje skattebetalare, så det är noga med att det blir korrekt!

Vid inbetalning via internet måste den mottagande bankens SWIFT/BIC-kod och IBAN-numret (internationella banknumret) för Maksu- ja Tolliamets konto i banken anges. Ange *Maksu- ja Tolliamet* som mottagare.

Även vid inbetalning via ett svenskt bankkontor blir det billigast om man fyller i samma uppgifter som vid internetbetalning.

Behållning/skuld på förskottsbetalningskontot

Markskatten administreras på så sätt att de pengar som en person betalar in hamnar på personens "förskottsbetalningskonto". Från detta dras markskatten vid de båda betalningstillfällena. Om det finns en skuld på skattekontot utgår en ränta av 0,06 procent per dag.

För närmare information om markskatten och hur du tar reda på om du har en skuld på förskottsbetalningskontot, gå till www.rnhf.se och logga in som medlem.

Årsmötet 2017!

Vi träffas lördagen den 22 april i Immanuelskyrkan, Waldenströmssalen, Kungstensgatan 17, Stockholm.

Mötet startar klockan 13.00 men portarna öppnas redan klockan 12.00.

Programmet blir som vanligt årsmötesförhandlingar och efter detta lite information från styrelsen.

Det blir kaffe med en smörgås, bordsvatten och kaka till självkostnadspriset 100 kronor.

Välkomna!

Biluthyrning i Tallinn med service på svenska

Dygnspriser från 32 euro (med obegränsad körsträcka).

För bokning eller frågor, hör av er till Matti, Autopluss OÜ, tfn +372 56 566 390, eller e-post myo@hot.ee

Hemsida autopluss.onepagefree.com.

Detta händer i Hapsal i sommar!

27 maj	Dansfest på borggården
10-11 juni	Nargen festivalen, Kreek-dagarna i Hapsal Verk av en av Estlands stora kompositörer, Cyrillus Kreek, framförs i Hapsals domkyrka. se www.nargenfestival.ee
28 juni-9 juli	Tjajkovskijfestival Se tchaikovskyfestival.ee/
5-9 juli	Hapsal medeltidsmusikfestival Se www.studiovocale.ee
28-29 juli	Rock i Hapsal. Tvådagars rockfest med bl.a. Suzi Quatro och Bonnie Tyler från England. Se www.rockinhaapsalu.ee
4-6 augusti	Bluesfestival "Augustiblues" Se www.augustiblues.ee
11-13 augusti	Vita Damens dagar , med den traditionella hantverksmarknaden. Se www.valgedaam.ee
12 augusti	Dragspelsfest. Se www.kultuurimaja.ee

Nyheter från Estland

Toomas Käbin

Rail Baltic

De tre baltiska premiärministrarna undertecknade i början av februari Rail Baltic-avtalet, ett järnvägsprojekt på 950 km genom de tre baltiska länderna. Projektet finansieras till 80-85 procent genom EU-medel. Den estniska delen kommer att kosta 1,3 miljarder euro och löpa rakt söderut från Tallinn genom Pärnu till Riga. Järnvägen kommer att ha västeuropeisk spårvidd och kommer att förenas med det polska järnvägsnätet så att snabbtåg kan sättas in till Berlin. Även Finland sneglar på projektet genom en tänkt järnvägstunnel från Tallinn till Helsingfors. Beslut har ännu ej fattats kring detta. Enligt planerna påbörjas bygget 2018-2019 och skall stå klart någon gång i mitten av 2020-talet. Kritiker gör gällande att det inte finns vare sig passagerar- eller godsunderlag samt att markfrågan längs sträckningen inte lösts. Förespråkare talar om behovet av integration med Europa.

Befolkningen ökar

Estlands befolkning uppgick den 1 januari 2017 till 1 317 800 personer, en ökning med 1 850 i jämförelse med parallellperioden 2016. Antalet födda uppgick till 13 900 och antalet döda till 15 300. Dessa siffror har varit mer eller mindre oförändrade de senaste åren. 9 100 personer flyttade till Estland och 5 800 lämnade landet. Befolkningen ökade således genom inflyttning. Den demografiska strukturen är dock ogynnsam med en åldrande befolkning. Från näringslivshåll krävs lättnader för arbets- och uppehållstillstånd för utlänningar för att finansiera sociala kostnader.

Förvaltningsreform

Estlands förvaltningsreform förväntas vara genomförd mot slutet av 2017. Med den nya reformen

kommer det att finnas cirka 45 kommuner mot nuvarande närmre 200. Regeringens målsättning är att kommunerna skall ha minst 5 000 invånare för att vara livskraftiga. Det finns idag kommuner med under 1 000 invånare. Kommunerna har givits möjlighet att gå samman frivilligt vilket de flesta gjort. Kritik mot förvaltningsreformen kommer främst från äldre på landsbygden som menar att kommunkontoren har en stark social funktion. Frågan om mandatfördelningen vid de kommande kommunalvalen hösten 2017 har ännu inte lösts. Med förvaltningsreformen kommer landshövdingsämbetet att avskaffas.

Polemik kring president Päts

En debatt har uppstått kring en tänkt staty för att hedra Estlands förkrigsresident och många medborgares landsfader, Konstantin Päts. Det finns tankar på att resa en staty i parken bredvid Estlands parlamentsbyggnad Riigikogu år 2018, det vill säga till hundraårsdagen av Republiken Estlands utropande. Motståndarna gör gällande att Konstantin Päts knappast kan räknas som demokrat, eftersom han införde ett halvauktoritärt styre 1934 för att kontra den framväxande ultranationalistiska vaps-rörelsen samt att han gav efter för Sovjets påtryckningar 1939-1940.

Akademi till Narva

Estlands akademi för säkerhet som ansvarar för utbildning av poliser, säkerhetsansvariga, tull- och gränsbevakning, räddningstjänst med mera skall helt eller delvis flyttas till Narva, detta i alla fall enligt koalitionsavtalet mellan nuvarande tre regeringspartier. Flytten ses som ett led i en aktiv regionalpolitik. Kritikerna menar att akademien av säkerhetsskäl inte kan ligga intill Rysslands gräns samt att den ryska

majoriteten i Narva skulle kunna uppfatta utlokaliseringen som ökad kontroll av Narvaborna.

Trump och May om Estland

President Trump har ännu inte tagit till orda kring Baltikum, den amerikanska närvaron och NATO. Enligt planerna skall ytterligare amerikanska och brittiska förband och stridsmateriel förläggas till militärbasen i Tapa under våren. Inga signaler har kommit om motsatsen. När Storbritanniens premiärminister Theresa May besökte Washington strax efter Trumps makt tillträde bekräftade hon vid tre tillfällen i ett tal till republikaner i Philadelphia det brittiska åtagandet att försvara Baltikum.

Inbetalning av medlemsavgiften och utskick av Medlemsbladet

Den 1 mars har fortfarande många av förra årets medlemmar inte betalt medlemsavgiften för år 2017. Vi hoppas att detta beror på att ni har glömt att betala in avgiften och inte att ni har tänkt avbryta medlemskapet.

Vi sänder er därför ett nytt inbetalningskort med detta nummer av Medlemsbladet. För att ni skall komma med i den utgåva av medlemsförteckningen, som sänds ut med nästa nummer av Medlemsbladet, måste betalning ha skett senast den 15 maj.

Om det finns två eller flera medlemmar på samma adress så skickar vi bara ut ett exemplar av Medlemsbladet. Detta för att spara tryck- och portokostnader för föreningen. Om du vill ha ett eget exemplar, sänd då ett mejl till info@rnhf.se.

Någonstans att bo i Nuckö 2017

Styrelsen har undersökt möjligheten till boende under sommaren i vårt närområde. Eftersom Roosta inte tar emot några gäster under helgerna så vill vi visa några andra alternativ till boende.

Derhamns gästhus. Boende i nybyggt hus med lugnt läge nära Derhamn hamn. Se vidare deras hemsida dirhami.ee/kulalistemaja

Teeristi Villa i Pasklep. Här finns dubbelrum i en vacker miljö. Se vidare deras hemsida www.teeristivilla.ee

Spithamns gästhus. Här finns två stugor, en stor och en liten. Den stora rymmer 8 personer och kostar 240 euro/natt och den lilla stugan kostar 175 euro/natt och rymmer 4 personer. I båda stugorna finns möjlighet till extrasängar. För mer information se www.minupuhkus.ee

Villa Hansson i Ölbäck erbjuder boende i en liten friliggande stuga nära Roosta stugby. Stugan rymmer 5 personer. För mer information se www.villahanson.com/sv. Svensk text på hemsidan.

Marias House i Hapsal erbjuder boende i ett trevligt hus, speciellt lämpligt för barnfamiljer då det finns lekplats i trädgården. Värdepåret är trevligt och tillmötesgående och huset är nyrenoverat. För bokning ring +372 53 583 276 eller mejla till info@mariashouse.ee. Maria talar svenska. Se www.mariashouse.ee

Adressändring?

Om du flyttar till en ny adress, meddela adressändringen till föreningen med ett mejl till info@rnhf.se eller direkt till den registeransvariga Brita Wiberg, tfn 08-99 32 26, e-post brita.wiberg@gmail.com. Meddela även om du har ändrat din e-postadress, så kvarstår du som prenumerant på Nyhetsbrevet.

Valet till kyrkofullmäktige

Ingegerd Lindström

Från vänster Levi Reinaru, Inna Rosar, Tiiu Tulvik och Maie Arro.

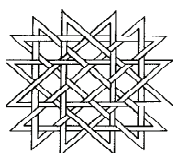
Estlands lutherska kyrkas församlingar har haft val till kyrkofullmäktige. Detta sker vart fjärde år och den 12 februari skedde valet i Nuckö i år. Dels valdes kyrkofullmäktige och dels församlingens styrelse.

Till fullmäktige valdes sju medlemmar: Aino Adman, Maie Arro,

Mall Kahar, Helgi Kliss, Janne Raba, Inna Rosar och Tiiu Tulvik.

Till dess styrelse valdes Maie Arro som kassör, Inna Rosar som sekreterare och Tiiu Tulvik som ordförande.

Vi gratulerar dem och önskar lycka till med arbetet!

RANNAROOTSI MUUSEUM AIBOLANDS MUSEUM

Aibolands museum 2017

- 20 maj kl. 18.00-20.00 **Museinatt** "I natt finns lekar".
27 maj kl. 12.00 **Temadag** för rökt fisk – Näbbgädda.
15 juli **Stora svenskdagen i Padis.**
5 augusti kl. 12.00 **Temadag** för rökt fisk – Flundra.
11-13 augusti **Vita Damens dagar** (marknaden). Gäster från Stundarsmuseet, Vasa, Finland.
12 augusti **Festival** för dragspelsmusik

Välkomna!

Adress: Sadama tn. 31/32, Haapsalu

Info: tfn: +372 47 37 165 www.aiboland.ee

ÖPPET: 1 maj-31 augusti, tisdag-lördag kl 10-18.

1 september-30 april: tisdag-lördag kl 11-16.

Söndag-måndag STÄNGT.

Vinterträff med film och soppa

Ingegerd Lindström

Gunvor Strömbom hade lagat till och serverade en uppskattad "klimpsupp".

Foto: Ingegerd Lindström

Liksom tidigare år träffades ett antal medlemmar, närmare sagt 40 stycken, till en träff i Rågsveds Folkets Hus. Gunvor Strömbom hade lagat en god "klimpsupp" och den serverades tillsammans med ett gott bröd. Efter soppan blev det kaffe med kaka och när alla var mätta och belåtna var det dags att se filmen "Fäktaren".

Filmen utspelar sig i Hapsal på 50-talet då en ung man, Endel Nelis, anlände dit för att bli gymnastiklärare på en skola. Han var en duktig fäktare men kom nu som en efterlyst man. Efterlysningen var naturligtvis gjord av den ryska säkerhetstjänsten, då han under krigets första period blivit tvångsin kallad av tyska armén. Alla som på något sätt hade berörts av tyskarna ansågs vara fiender till folket och skulle straffas. För att inte hittas så lätt bytte han sitt efternamn och tog moderns efternamn, Nelis. På skolan startade han en fäktningssklubb och fick stort gensvar från barnen

och föräldrarna. I slutändan ledde detta till att han åkte tillbaka till Leningrad för en skolturnering och där blev han tagen av den sovjetiska säkerhetstjänsten och deporterades. Men han hann inte sitta så länge i fängsläggret då en stor mängd fångar släpptes fria då Stalin dog 1953.

Bekanta miljöer

Filmen var intressant och mycket gripande. Speciellt känslösamt blev det genom att man kände igen de olika miljöerna i Hapsal och fick en bild av hur människorna där hade det under den sovjetiska ockupationen. Filmen bygger på en sann historia vilket också verkligen höjer värdet av den.

Efter filmen var det dags att avsluta Vinterträffen och alla skingrades. Antalet deltagare i våra Vinterträffar sjunker år från år och styrelsen skall därför diskutera olika alternativ till träffar. Har du som medlem några synpunkter på vad ni vill att vi ska anordna så hör gärna av er till styrelsen!

Svea Johansson räknade in besökarna.

Ny sopstation i Nuckö

Raul Targamaa

Nuckö kommun har öppnat en ny sopstation vid Österbyvägen i Birkas by. Där kan man lämna miljöfarligt avfall, till exempel gammal motorolja och oljefilter, gamla bilbatterier och batterisylror, kvicksilvertermometrar och lysrörslampor. Även medicinrester, färg- lack- och limrester, olika lösningsmedel, konstgödsel och dess förpackningar, samt olika besprutningsmedel och deras förpackningar.

Man tar också emot skrymmande föremål som gamla möbler, bad-

kar, tvättställ och liknande. Även elektriska hushållsmaskiner, såsom tvättmaskiner, torktumlare, elpisar och andra köksapparater. Byggavfall och gamla dörrar och fönster tas också emot.

I Birkas kan man inte lämna gamla bildäck, eternit- och asbestrester.

Miljöfarligt avfall tas bara emot från privatpersoner och kostar inget att lämna.

Att lämna skrymmande föremål kostar för privatpersoner, inskrivna

i kommunen, 10 euro/kubikmeter. För andra husägare är kostnaden 20 euro/kubikmeter. Man kan betala på plats eller i kassan på kommunkontoret. Det är tillåtet att från sopstationen hämta användbara möbler och hushållsapparater och det är gratis.

Vanliga soppåsar skall man, som tidigare, lägga i sin egen soptunna som alla hushåll har skaffat sig.

För mer information om öppettider, och andra frågor ring på telefon +372 56 609 532.

Hemvändarveckan 2017

Årets Hemvändarvecka innehåller, liksom tidigare år, en hel del aktiviteter.

Lördag 8 juli

Strandfest på Ölbäckstranden.

Söndag 9 juli

Gudstjänst i Rosleps kapell.

Gemensam middag på Roosta.

Observera att detta ännu är ett preliminärt program! I nästa nummer av Medlemsbladet återkommer vi med detaljer om anmälan, priser och samlingsplatser. Men boka in vår Hemvändarvecka redan nu!

Välkomna!

Måndag 10 juli

Utflykt till Lilla och Stora Rågö.

Tisdag 11 juli

Vandring med Erik Johansson.

Onsdag 12 juli

Workshop i tovning på Aibolands museum för damerna och snickarworkshop för herrarna. Plats i nästa nummer.

Torsdag 13 juli

Ännu inget bokad, men information i nästa nummer av Medlemsbladet.

Fredag 14 juli

Vi försöker med bouletturneringen igen.

Lördag 15 juli

Svenskdagen i Padise kloster. Arrangemang av Estlandsvenskarnas Kulturförvaltning.

Väderkvarnar

Alfred Brunberg, Roslep Irjas

Ända fram till senare tid malde man i Estlands svenskbygder på varje gård sin säd med väderkvarnar (*vär-kojnar*). De var i bruk redan under medeltiden. I Roslep fanns det sådana som daterade sig tillbaka till 1700-talet. I allmänhet ägdes en kvarn av flera gårdar.

Man brukade i regel mala på hösten och vintern, när man hade mer gott om tid än under den övriga delen av året. Eftersom rågmjölet var det som mest gick åt i hushållet, brukade man mala en tunna (*keld*) åt gången. Samtidigt passade man då på att mala även annat mjöl, som man hade behov av. På senare tid övergick man mer och mer till att lämna in sin säd för malning på ångkvarnar. Med väderkvarnen kunde man nämligen inte mala till vetmjöl, och när man ändå åkte med vete till ångkvarnen tog man även med sig annan säd. Råg brukade man dock fortfarande mala själv.

Föregångare till väderkvarnen var handkvarnen (*hem-kojne*). Av sådana fanns det på senare tid endast ett fåtal exemplar kvar. De användes mest för lättare malning, till exempel av malt, när vinden var så svag att man inte kunde använda väderkvarnen.

Väderkvarnen placerades på en öppen, högt belägen plats så att man skulle få god vind att driva runt vingarna. Den var monterad på en i marken nedgrävd stolpe (*foto*), runt vilken den kunde vrida sig. Stolpen gick upp till den tvärbalk (*nakk-balkan*) på vilken det golv vilade, som delade kvarnen i två våningar.

Kvarnens riktning ställdes in genom att man tog tag i dess stjärt och vred den runt, varefter man pressade fast en bock (*kojn-bokken*) mellan stjärten och marken. På kvarnvingarna fanns löstagbara luckor (*kojn-lukar*) så att man kunde ställa in rotationshastigheten. Vingarna var monterade på en kraftig trä-

axel (*välln*), på vilken satt ett stort kugghjul (*kågg-jöle*) med cirka 50 kuggar. Axeln var lagrad vid den främre och den bakre kvarnväggen.

Kvarnstenarna var inneslutna i ett delbart trähölje (*sten-kare*). Den undre stenen var fast. Den övre vilade på och vreds av en klokoppling mellan två delar av en vertikal axel av järn, som gick genom ett hål i stenarnas centrum. På den övre delen av axeln (*stor-nåle*) satt ett kugghjul med 8-10 kuggar, som drevs av *kågg-jöle*. Den undre delen av axeln (*lihl-nåle*) vilade mot ett skålformat järnstycke (*panna*), som var infällt i en horisontell balk. Balken kunde höjas och sänkas med en skruvanordning. På detta sätt kunde avståndet mellan stenarna, och därmed mjölets grovhet, ställas in.

För att stenarna skulle mala bra

måste de ha en skrovlig yta. Därför hackade man då och då upp ytorna med hackor (*kojn-pikkar*). Man fördjupade då och då även de spår, som gick från centrum ut mot periferin. Dessa spår var till för att säden snabbare skulle föras ut mellan stenarna. För att kunna hacka i den övre stenen lyfte man upp den med hjälp av en kedja, som lindades kring *välln*, varefter man vred runt kvarnvingarna. Därefter ställde man stenen på kant.

När man skulle mala, rullades sädestunnan (*säs-kelde*) upp i kvarnen på ett par bommar, som antingen var lösa eller förbundna med tvärsålar. Tunnans översta band slogs bort och locket togs av. Man bar säden uppför trappan till kvarnens övervåning i ett fat (*kilmeta*), som i regel rymde 12 stop

Modell av väderkvarn, tillverkad 1973 av Alfred Brunberg. Den finns nu på Aibolands museum.

Foto: Jorma Friberg.

Kvarnbacken (*Kojn-bakkan*) i Roslep.

Foto: Eskil Rydén 1936.

(cirka 15 liter). Säden hälldes i en ovanpå *sten-kåre* placerad behållare (*säs-skruen*), som till formen liknade en upp- och nedvänd pyramid. Genom ett hål i behållarens botten gick säden via en ränna (*säs-rälla*) till hålet i den övre kvarnstenens centrum. Rännans nedre ända låg i kontakt med *stor-nåle*, som hade ett fyrkantigt tvärsnitt. När *stor-nåle* roterade skakades säden nedför rännan. Med ett snöre kunde man från kvarnens undervåning variera rän-

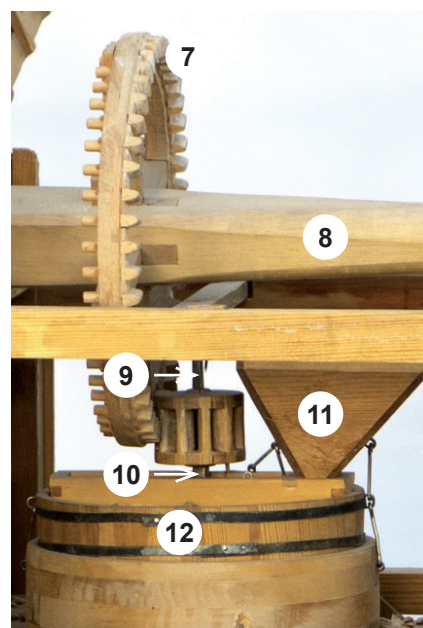
nans lutning och därmed bestämma hur snabbt säden skulle rinna ned.

Det malda mjölet föll ned genom ett hål i ytterkanten av den undre stenen. Via en trärumma (*mäl-truta*) gick mjölet till en kista (*mäl-kista*) i kvarnens undervåning. Därifrån öste man med en skopa (*ös-kåre*) mjölet i säckar eller i de tunnor, där man förut hade haft säden. Mjölet i tunnan packades ihop med en stamp (*stämpon*) för att det skulle bli mer hållbart. Locket la-

des på och det översta tunnbandet spändes åter fast med hjälp av en hävarm (*bånd-håkan*).

När man hade malt färdigt för dagen vred man kvarnen så att vingarna stod vinkelrätt mot vindriktningen. Därefter tog man bort luckorna från vingarna och band fast en av vingarna vid kvarnväggen med en kedja.

Anmärkning: Det dialektala uttalet visas med fonetisk skrift för rickul-målet.

1. *Kojn-luckar*
2. *Mäl-truta*
3. *Fotn*
4. *Mäl-kista*

5. *Säs-kæld*
6. *Kojn-bokken*
7. *Kågg-jöle*
8. *Välln*

9. *Stor-nåle*
10. *Lihl-nåle*
11. *Säs-skruen*
12. *Sten-kåre*

13. *Kilmeta*
14. *Sitt-pall*
15. *Kojn-pikkar*
16. *Bånd-håkan*

17. *Stämpon*
18. *Ös-kåre*

Kvarndetaljer och redskap som användes vid malning.

DNA-analys av estlandssvenskar

Göte Brunberg

I det förra numret av Medlemsbladet beskrev jag översiktligt begreppet DNA-analys och att metoden används för att klarlägga och bekräfta vetandet om de folkvandringar som har skett många tusen år tillbaka. Eftersom det inte finns några historiska källor som beskriver varifrån och när våra förfäder utvandrade till Estland, undrade jag om det kunde vara möjligt att använda metoden för att klarlägga denna folkvandring i miniatyr.

När jag skrev detta visste jag inte att man redan planerade ett sådant projekt, nämligen att klarlägga ursprunget för estlandssvenskarna på Dagö. Befolkningsgruppen drabbades av ett hårt slag när invånarna i den stora byn Röicks 1781 avhystes från sina gårdar och tvingades att utvandra till Ukraina, där de skapade byn Gammalsvenskby. De levde sedan där isolerade från övriga estlandssvenskar och moderlandet, men 1929 gavs de möjlighet att flytta till Sverige. Många av dem bosatte sig på Gotland och man uppskattar att 10 procent av öns befolkning har anor från Gammalsvenskby.

Ägare till projektet, ”DNA-projekt Svenskbyborna”, är Föreningen Svenskbyborna med Sofia Hoas som projektledare. Av projektbeskrivningen framgår att man skall testa det autosomala DNA:t, det som ärvs i ungefär lika delar från föräldrarna och för vilket både män och kvinnor kan testa sig. Man skall välja ut 25 personer, vilkas båda föräldrar kommer från Gammalsvenskby, och låta dem topsa sig. Den genetiska informationen för varje person tas fram av ett företag i USA. På Uppsala universitet sammanställer man datat för gruppen och jämför det med motsvarande data för dagens svenska, finska och baltiska befolkning. Man planerar att slutföra projektet under 2017.

Det intressanta med testmetoden är att den i princip är densamma som används i Family Finder (FF), och där den genetiska informationen kan laddas ned som ”rådata” av den som testar sig. Man skall dock analysera fler så kallade markörer än i FF, 2,5 miljoner mot 700 000.

Kan datat från FF ändå vara tillräckligt detaljerat för att kunna användas i ett ”bredare” projekt som skulle omfatta alla svenskbygder? Då skulle indatat redan finnas hos dem som har testat sig med FF och inga nya topsningar behöver göras.

Vad som får mig att tro att FF-datat skulle kunna innehålla tillräcklig information är mitt eget testresultat. Hela min släkt har, så långt det går att följa kyrkböckerna, bott i Rickul och jag hade därför förväntat mig en kort matchningslista, med på sin höjd några andra estlandssvenskar. Jag fick 770 matchningar! Bland dem finns ett stort inslag av personer med finska namn, uppskattningsvis en tredjedel av samtliga. Jag har kunnat studera matchningarna för två andra estlandssvenskar och kan konstatera att proportionen är ungefär densamma för dem.

Var finns förklaringen till detta? Det finns säkert många hypoteser, men jag tror att vi måste få fram ett säkrare underlag innan vi börjar spekulera. Om det är ett verkligt släktskap har det sitt ursprung många hundra år tillbaka i tiden.

Av listorna ser man också att det verkar finnas ett genetiskt släktskap mellan ormsö- och fastlandsbor, som i så fall även det har skapats för länge sedan.

Vi har startat en Facebookgrupp, *Estlandssvenska DNA-anor*, där vi skall diskutera ämnet och informera varandra. Om du inte kan (eller vill) gå med i Facebookgruppen kan du fortfarande kontakta mig med e-post till gote.brunberg@telia.com och telefon 08-97 26 06.

Medlemsrabatter 2017

Tallink Silja Line

Ett tvåårigt avtal slöts 2016 mellan rederiet och de estlandssvenska föreningarna. I korthet innebär avtalet att vi får 30 procent rabatt på hyttpriset under hela året på rederiets samtliga linjer över Östersjön. På fordonspriset får vi 25 procent rabatt. Rabatterna gäller vid reguljära resor och kryssningar (ej vid specialkryssningar vid till exempel jul och nyår).

Ring 08-22 66 60 för biljettbokning och ange avtalsnumret **4799**.

I vissa fall kan det bli billigare att utnyttja Club One-rabatter eller andra förmånserbjudanden än med medlemsrabatten. Fråga vid bokning om det billigaste alternativet. Observera att det inte går att kombinera medlemsrabatten med Club One-rabatt.

DFDS

De avtal som de estlandssvenska föreningarna har haft om rabatterade priser på DFDS färja på linjen Kapellskär-Paldiski gäller inte sedan 2016.

Roosta Stugby

Hembygdsföreningens medlemmar har 20 procent rabatt på ordinarie priser.

Gå till www.roosta.ee/sv och välj **BOKA ONLINE**. Under **Rabattkod**, skriv in **client** och tryck **Verifiera kod**.

Som indikering på att det rabatterade priset har erhållits skall det ordinarie priset visas överstruket och det rabatterade visas med röd text.

Vid incheckning skall medlemskort uppvisas.

Hyra av bil i Tallinn

Hembygdsföreningens medlemmar får rabatterat pris på Autopluss OÜ, autopluss.onepagefree.com.

Kontaktperson Matti Ylä-Ou-tinen, tfn +372 56 566 390, e-post myo@hot.ee. Han talar svenska.

En ny bok

Ingegerd Lindström

Titel: **Rickul/Nuckö-området under sovjetiskt styre 1944-1991**

Antal sidor: 220

Författare: Alrik Boman, Göte Brunberg, Erling Lemberg, Harry Seffers och Lennart Strömkvist (Grupp 44)

Pris: 175 kr för medlemmar, 200 kr för icke medlemmar. 55 kronor för porto och emballage tillkommer.

Tryckt av Rickul/Nuckö Hembygdsförening

Beställs hos Rickul/Nuckö Hembygdsförening, Maja Granberg tfn: 070-798 38 69

Denna bok är ett oerhört intressant och viktigt dokument för att förstå hur livet tedde sig i Rickul/Nucköområdet under den andra sovjetockupationen. Boken tar upp både fakta om hur det sovjetiska samhället fungerade och även personliga intervjuer med människor som bodde i området under denna period.

Alla artiklar berör, men på olika sätt. De faktabaserade artiklarna berör på så sätt att man blir upprörd över hur en regim kunde behandla sina medborgare. Med en härskarteknik, som gick ut på att hålla vanligt folk på mattan, lät man dem sväva i ovisshet om vem man kunde lita på eller inte. Det fanns angivare överallt och till slut vågade man inte lita på någon. Man blev frångagen sitt levebröd, gården och djuren, och fick en minimal areal att bruka för egen del. Resten tog kolchosen hand om. Det var en tid när det var lätt att bli stämplad som kulak och skickad till Sibirien. En bonde som hade anlitat någon person som hjälp i skörden, han kunde bli kulakförklarad, en annan kanske hade mark som någon ville åt, han kunde bli kulakförklarad och ingen gick säker för dessa anklagelser.

När man läser de intervjuer som gruppen gjorde med olika personer kan man ändå se att de inte gav upp.

Många hade det väldigt svårt att få livet att gå ihop, flera beskriver hur de skickats till Sibirien och arbetsläger men det finns också en gnista av hopp, humor och vilja att inte ge efter i berättelserna. Det stämmer bra med de berättelser jag själv har hört av goda vänner som var med på den tiden.

Boken tillkom i början av 2000-talet då den dåvarande ordföranden Sven Boman gav fem herrar uppdraget att starta en faktainsamling och intervju folk för ett material som från början var tänkt att bli en bok. Den skulle handla om Rickul/Nuckö under sovjetockupationen. Under arbetets gång ändrades målet till att gruppen skulle bearbeta och färdigställa materialet till att bli ett underlag för en eventuell framtida bok. Resultatet blev en pärm i arkivet på Roslagsgatan och materialet lades också ut på vår hemsida. Men jag som läste artiklarna ganska tidigt, har hela tiden haft i bakhuvudet att det måste bli en bok av det för det var ett alltför viktigt dokument att glömmas bort i arkivet. Så under 2016 tog styrelsen beslutet att trots allt ge ut materialet i någon bokliknande form och det uppdraget tog jag på mig. Resultatet blev en ringpärm på 220 sidor som

nu är klar för försäljning. Eller rättare sagt: från och med vårt årsmöte skall den vara klar.

Jag rekommenderar er verkligen att köpa den här boken! Ge den gärna i present också till era barn och barnbarn. Det är ett så viktigt dokument för att förstå hur livet tedde sig 1944-1991 och kan också ge era efterkommande en aning om varför ni flydde från era hus och hem.

Mark till salu!

Vi säljer vår mark i Persåker och Gambyn. I Persåker finns 14,1 ha och i Gambyn 4,4 ha. Marken i Persåker är uppdelad i tre markbitar. Mestadels åkermark och en mindre skogsbit med lövskog.

Pris kan diskuteras.

Intresserade kan vända sig till Ronny Engman tfn 070-211 66 88 eller Hans Engman tfn 070-216 75 68.

Konsert i Rosleps kapell

”Vår Gud är oss en väldig borg” – en konsert med underrubriken ”En resa runt Östersjön” i Rosleps kapell onsdagen den 19 juli kl 19. På programmet står verk av tonsättare från Estland, Finland, Sverige, Norge, Danmark och Tyskland.

På orgel **Piret Aidulo**, försteorganist i Karlskyrkan i Tallinn, sång av **Ott Indermitte** från Estlands Nationalmanskör, på fiol **Toomas Bubert**, medlem av Estoniakvartetten.

Vad hände 2016 och hur ska LM arbeta framöver?

Bengt Brunberg

Arsrapport från LM

Verksamheten utvecklas bra. LM fick under året sammanlagt 503 medlemmar, varav 133 svenska, vilket faktiskt översteg målet. Ungefär 32000 m³ virke avverkades och såldes vidare från medlemmarna, vilket också var mer än årsplanen. Virkessortimenten var ganska jämnt fördelade på sågtimmer (34 procent), massaved (36 procent) och skogsbränsle (30 procent). LM försökte anpassa avverkningarna för att ge största möjliga intäkt till medlemmarna genom att utnyttja det mest stabila priset för sågtimmer.

Rekordmycket föryngring

Planen för 2017 är att markbereda 200 ha, vilket är nästan en fördubbling mot vad som genomförts tidigare under ett år. Att det blir så mycket nu beror på att den tidigare entreprenören inte kunde genomföra någon markberedning under förra året, så behovet har därmed ansamlats. Under 2016 blev det ändå rekord i antal satta plantor, cirka 187000 stycken. Det genomförs årligen också lite frösådd, vilket till exempel kan göras för att säkra att det blir tillräckligt många plantor där glest med fröträd av tall lämnats eller där det är för stenig mark för plantering. Det var också rekord i areal gräsrensade planteringar, så aktiviteten med att anlägga ny skog efter slutavverkning är glädjande hög.

Kan tackas av bidrag

LM visar här också en ungefärlig prislista för skogsföryngring, vilket ju sammantaget kan kosta ganska mycket beroende på hur många plantor som behövs per ha. Sådd är billigare än plantering men passar som nämnts inte överallt och ger ett mer osäkert resultat. Man ska också komma ihåg att man kan få en stor del av kostnaden täckt genom bidrag, som LM hjälper till att an-

Så här kan det se ut efter markberedning på en sandig, torr tallmark.

Foto: Bengt Brunberg

Atgärd för skogsföryngring	Ca pris, Euro/ha
Markberedning	168
Plantor och plantering	0,44/planta (beror på storlek)
Frö och sådd	298
Gräsrensning	218
Plantinventering	26

söka om. På det sättet kan en ansvarskännande skogsägare klara lagens krav till kostnader som inte är alltför stora.

Medlemsenkät om framtiden

Vi har från styrelsen i VKS med en enkät

bett medlemmarna att ge sin syn på hur samspelet med LM ska utvecklas när behovet av en organisation i Sverige minskar.

I korthet kan sägas att medlemmarna idag är väldigt nöjda med LM, särskilt kontakterna via e-post, skogsbruksplanen samt genomförandet av avverkning och skogsvård.

Medlemmarna är också mycket nöjda med de personliga mötena, engelska som kontaktspråk och informationsträffar.

För framtiden vill man gärna att det finns svenska kontakt-

personer, svensk infor-

mation på hemsidan,

regelbunden infor-

mation om verk-

samheten med

mera. Slutsat-

serna återstår att

diskutera med

LM och kommer

att läggas fram på

årsmötet den 7 maj.

Information

kan ni hitta på vår hemsida www.vastrakustensskogsagare.se. Den estniska skogsägarrörelsen har adress <http://www.eramets.ee/metsauhitud/>. Ni når VKS via mejl på info@vastrakustensskogsagare.se.

Rosleps kapell - 10 år sedan återuppbyggnaden

Per-Erik Fyhr, vice ordf i arbetsgruppen 2002 - 2008

Den 12 augusti är det 10 år sedan Rosleps kapell återinvigdes efter en återuppbyggnad som startade 2005.

Förslaget kom redan 1996 från Sigrid Schönberg (Spithamn/Roslep). Efter ett upprop av hennes dotter Gurli Schönberg Fyhr startade Hembygdsföreningen en insamling som styrelsen avbröt 2002 eftersom det fanns olika meningar i föreningen. Då hade ett hundratal medlemmar markerat sitt intresse för projektet.

En som emellertid inte godtog styrelsens beslut var Ülo Kalm, vallavanem i Nuckö. Han insåg värdet av en återuppbyggnad. I juni 2002 fattade kommunstyrelsen beslut att ta upp projektet på nytt och en arbetsgrupp tillsattes med Ülo Kalm som ordförande.

I arbetsgruppen ingick bland annat Ivar Boman, som under sin tid som kyrkorådets ordförande i St. Mikael's församling 1995-2000 fått stor erfarenhet av att vända sig till olika sponsorer. Han föreslog att arbetsgruppen skulle skriva till Stiftelsen Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur. Så skedde 2003 och 2004 hade fonden bidragit med sammanlagt 600 000 SEK vilket gjorde det möjligt för Ülo Kalm att söka EU-medel. EU bidrog med 4 milj. SEK. Återuppbyggnaden kunde börja.

Många bidrog

Totalt kom kungens fond att skänka 725 000 SEK. Gåvor kom även in från enskilda och företag. Många av er som läser detta bidrog på olika sätt, eller har anhöriga som gjorde det. Ni är inte glömda. En orgel och en altarmålning med mera skänktes av Kalmar församling, även här var Ivar Boman initiativtagare.

Ülo Kalm och Nuckö kommun skötte kontakterna med estniska myndigheter och gjorde upphandlingen av arbetet. Detta utfördes av byggnadsfirman OÜ Resteh i

Hapsal under kontroll av Muinsuskaitseamet (Estniska fornminnesmyndigheten), som 2004 gjort en undersökning av kapellruinen. Ruinen hade under de gångna åren underhållits och vårdats av Rickulgruppen och Hembygdsföreningen.

Skänkte kyrkklockor

Arbetet inleddes med en gudstjänst i ruinen den 31 oktober 2005. Den leddes av prostén Leevi Reinaru. Den 15 oktober 2006 hölls en mycket välbesökt Tacksägelsegudstjänst i kapellet som då var under tak.

Hembygdsföreningen gjorde en

insamling och skänkte två kyrkklockor som gjutits i Tyskland. Klockorna välsignades den 8 april 2007 och var på plats i tornet vid återinvigningen.

Efter 2007 har ljudanläggningen och ventilationen förbättrats genom kommunens och församlingens försorg.

Kapellet tillhör idag Estniska Evangeliska Lutherska Kyrkan (EELK). Den används av Nuckö St:a Katarina församling och vid konserter och samlingar, inte minst av Hembygdsföreningen vid den årliga Hemvänderveckan.

Markägare i Estland!

Vi hjälper dig i följande ärenden som till exempel överlåtelse, arvsärende, bygge, försäljning eller köp av fastigheter.

Vänligen kontakta oss:

Katrin Schönberg,
Jus Suecanum OÜ

Postadress: Nurme 2, 90501 Haapsalu, Estland

Tfn/Fax: +372 47 37 339, mob: +372 55 24842

E-post: katrin@jussuecanum.ee

www.jussuecanum.ee

Handdukar och förkläden

Föreningen har låtit trycka förkläden med samma motiv som på handdukarna. Förklädena är i halvlinne. Snygga och praktiska med ställbart band så längden passar alla. Dessutom finns en ficka på förklädet.

Pris: 75 kronor.

Beställningar skickas till
[majagranbergs@
hotmail.com](mailto:majagranbergs@hotmail.com)

eller tfn 070-798 38 69

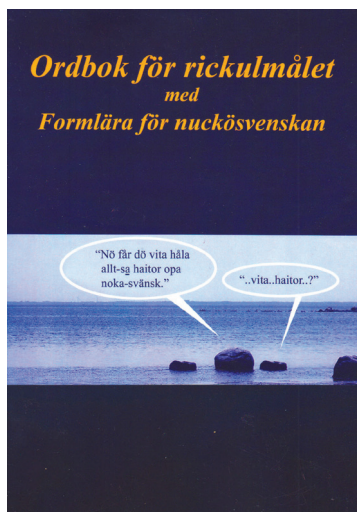
NYTT

Ordbok för rickulmålet med formlära för nuckösvenska

Nu finns den till salu, boken med cirka 4 200 dialektord från Rickul. Efter 10 års arbete med boken är den klar för försäljning. En utmärkt bok till släkten och för den som är intresserad av språk i allmänhet. Innehåller förutom dialektorden även en gedigen grammatik.

Pris: 80 kr

Beställning till order@rnhf.se, majagranbergs@hotmail.com eller tfn 070-798 38 69

Färjetrafik Stockholm-Tallinn

Baltic Queen och M/S Victoria går alternerande varje dag från Stockholm (Värtahamnen) och Tallinn.

Tidtabell (lokal tid)

Stockholm 17.30 - Mariehamn 00.50

Mariehamn 01.00 - Tallinn 10.00

Tallinn 18.00 - Mariehamn 04.50

Mariehamn 05.00 - Stockholm 10.15

Bokning (för medlemsrabatt):

Tfn 08-22 21 40

Avtalsnumret 4799 skall anges.

För biljettpreiser och annan information, se www.tallinksilja.com/sv

Färjelinjen Kapellskär – Paldiski

DFDS Seaways trafikerar färjelinjen mellan Kapellskär och Paldiski.

Avgångstider från Kapellskär:

Måndag - Onsdag kl 12.00
ankomst Paldiski kl 21.30

Torsdag kl 22.30
ankomst Paldiski fredag kl 9.00

Fredag ej avgång

Lördag - söndag kl 12.00
ankomst Paldiski kl 21.30

Avgångstider från Paldiski:

Måndag-onsdag kl 23.55
ankomst Kapellskär kl 9.30

Torsdag ej avgång

Fredag - söndag kl 23.55
ankomst Kapellskär kl 9.30

(Lördag 9.45)

Boka med e-post pax@dfds.com. Telefonbokning, tfn 0454-336 80 mån-fred 8-16.30

Föreningen har ingen rabatt på resa detta år.

ROOSTA STUGBY – HELT FÖRYNGRAD!

Roosta Stugby bjuder Er verklig hemkänsla! Bland våra 32 stugor av varierande storlek kan Ni hitta den som passar just Er och är i bruk året om. Inför kommande sommar har Roosta genomgått en förnygringskur och här väntar Er fräscha, bekväma stugor med hög standard. Dessutom erbjuder Roosta mängder av möjligheter till en aktiv vistelse. Kom ensam, med familjen eller med hela släkten. Vi kan betjäna upp till 300 gäster.

Hjärtligt välkomna!

20% rabatt för medlemmar i Rickul/Nuckö Hembygdsförening!

Roosta Stugby

Elbiku, Noarootsi vald, Läänemaa

Telefon +372 472 5190

Mobil +372 525 6699

roosta@roosta.ee

www.roosta.ee/sv

ROOSTA
Holiday Village

